

RJEŠENJA

I. Ritterman, H. Barić Karajković

PRIPREMA, POZOR, HRVATSKI

ispiti znanja za 5. razred osnovne škole

1. i-stra-ži-va-nja, dru-štvo
2. a) pseći
b) mačjega
c) mjesto
3. rođendan, udžbenik
4. a) Psi lakše uče dok su mlađi. izjavna rečenica
b) Jesi li psa naučio nekom triku? upitna rečenica
c) Ne viči, Šarko spava! usklična rečenica
5. Psi mašu repom kad su sretni.
6. Je li pas čovjeku najbolji prijatelj?
7. ljubimci, živote, životinju, ljudi, ljubimaca
8. rukama
9. Ako vam trebaju prijatelji, nabavite pse.
10. baka – ž. r., jd.; rođendan – m. r., jd.
11. šapica, šapetina
12. male, velike, jednoboje, šarene, plavetni, ponosni, najveće, najveći
13. npr. zaigran pas, drvena, Ivanina
14. pseći, životinjski, Nevin
15. Volim ići u Istru. Mama obavezno kupi istarski sir koji je, tvrdi tata, bolji od ličkoga.
16.

sadašnje vrijeme	Psi piju zadnjim dijelom jezika.
prošlo vrijeme	Psi su pili zadnjim dijelom jezika.
buduće vrijeme	Psi će piti zadnjim dijelom jezika.
17. a) su, vole, uče
b) sadašnjem
18. Dugodlakim psima najteže je bilo ljeti po velikim vrućinama.
19. Mnogi će psi biti i vodiči i pomagat će slabovidnim osobama.
20. Živim u Novom Vinodolskom. Moji su roditelji živjeli nekoliko godina u Austriji. Volim ići u Dalmaciju. Obožavam dalmatinske otoke. Katkada posjetimo baku u Slavoniji i tada uživamo u slavonskim kolačima. Najviše ih napravi za Božić. Društvo nam uvijek pravi pas Lujko. Jednom smo zajedno šetali Stradunom, najljepšom dubrovačkom ulicom i svi su ga gladili. Doživio sam s njim brojne zgode. Zabrinuo sam se kada je jurio neku ovcu po planini Velebit. Prije dvije godine pao je u rijeku Kupu i prehladio se. Jednom je pak tati uništio Novi list, a ja sam ostao bez korica knjige Čudnovate zgode šegrta Hlapića.

1. klu-pa, br-nji-ca, in-for-ma-ti-ka

2. Draga moja Majo,

pišem ti o prelijepom boravku na moru kod moje sestrične Sanje. Odmah nakon doručka krenule bismo na more gdje smo se kupale, ronile, sakupljale kamenčiće, pužiće i školjkice kojima bismo na povratku napunili džepove. Osim kupanja, najljepši su mi bili izleti u obližnja mjesta te izrada džema od domaćih smokava. Odmor je prebrzo završio te su počele đaćke radosti. Nadam se da ti je lijepo u novoj školi i da ćeš se uskoro javiti.

Puno te pozdravljam!

Ana

3. izjavna

4. Ne veselim se petom razredu.

Veselim li se petom razredu?

5.

imenica	rod	broj
planine	ž. r.	mn.
zrak	m. r.	jd.
sunce	s. r.	jd.
nebu	s. r.	jd.
uspon	m. r.	jd.
vrh	m. r.	jd.
pogled	m. r.	jd.

6. *Vidjeli smo šume.*

šumice – šumetine

7.

pridjev	vrsta
šareni	opisni
Ivanine	posvojni
kamene	građivni

8. Za rođendan je dobio **najdražu** **igračku**.

Udahnula sam **gorski** **zrak**.

9. b) rodu i broju

10. a) bratski/bratov

b) čokoladni

c) lučki

d) Lukin

11. Čitam odličnu knjigu. Svidjela mi se od samog početka. Radnja je vrlo napeta. Kako li će završiti?!

prošlo vrijeme	sadašnje vrijeme	buduće vrijeme
čitala sam/čitao sam	čitam	čitati ću/ću čitati
svidjela se	sviđa se	sviđat će se
je bila napeta	je napeta	bit će napeta
je završila	završava	će završiti

12. Kolumbo je putovao u nepoznato. Kolumbo će putovati u nepoznato.
13. Često putujemo jadranskom obalom. Poseban doživljaj nam je senjska bura i zadarski zalasci sunca.
14. Ana Marija, Slavonskom Brodu, Ljubljani, Slovenije, primorskom, Opatijce, Talijane, Austrijance, Moro, Korzom, riječkom, Trg Ivana Koblera, Osnovna škola Nikola Tesla, Rječina, Učka, Novu godinu, Slavoniji, Sam u kući, Večernji list, Pipi Duga Čarapa

1. kamen, knjiga, ormar, trgovina
2. Ju-čer sam o-pet do-bi-o no-vu knji-gu od ba-ke.
3. a) Ni-sam ta-da pli-va-la pre-ma o-ba-li.
4. višeznačne; preneseno.

5.

naprava ispletena na jednaka oka	
raširen povezan sustav nečega	krug
zatvoreni prostor unutar neke zgrade	
skupina povezanih osoba	mreža
dio ravnine omeđen kružnicom	

6.

jednoznačne riječi	višeznačne riječi
balkon, muzej	oblak, list, zvijezda, zebra, more

7. Ribar je teško izvlačio svoju staru mrežu. Vrlo je spretan s rukama. On zna popravljati pokvarene uređaje. Jednom je električna **mreža** bila u prekidu pa je pronašao rješenje za kvar. Svi ga mještani cijene, ali on najviše voli biti u svom **krugu** najbližih prijatelja. Oni mu uzvraćaju ljubav, osobito kada mu je rođendan. Prošle su mu godine poklonili veliki krug u kojem je bila fotografija.

8.

zlato	Ja sam mamino zlato.
zebra	Moram paziti kada prelazim preko zebre.
noga	Djed je popravio nogu drvenoga stola.

9. U hrvatskome jeziku riječi se dijele na promjenjive i nepromjenjive riječi. Pet je promjenjivih vrsta riječi i pet je nepromjenjivih vrsta riječi. Osnovu i nastavak imaju promjenjive riječi.
10. **Danas** neću ići **u** park. **Ne** mogu se igrati, moram izraditi plakat. **Kad** plakat bude gotov, moći ću gledati omiljenu seriju **o** nogometašima. Sestri je čudno što me zanima nogomet **jer** ona uživa **u** kulinarskim emisijama.

11. Jučer sam gledala kviz. Do jučer nisam znala kada nastupam.

12.

promjenjive	nepromjenjive
imenice, pridjevi, brojevi, zamjenice, glagoli	prilozi, prijedlozi, veznici, čestice, uskllici

13. Jezične su djelatnosti čitanje, pisanje, slušanje i govorenje. Kada se uspješno komunicira, tada pošiljalatelj prenosi poruku primatelju. Jezične poruke oblikujemo u rečenice.

14. a) engleski
b) španjolski

15. T, T

16. štokavsko, čakavsko, kajkavsko

17. a) čakavsko
b) kajkavsko

18. Tekst je napisan čakavskim narječjem i ikavskim izgovorom.

1. (njegov) mokoj (liječnik) pračnik (i) (smisao)

2. g) Skup glasova ili samo jedan glas koji ima značenje.

3. rod malih glodavaca šiljaste njuške i duga repa
 kraće putovanje, šetnja ili boravak u prirodi radi odmora i zabave
 sredstvo za pisanje i crtanje po papiru
 uređaj koji upravlja kretanjem pokazivača na zaslonu
 okrugao kolač s nadjevom ili kremom
 kraće bavljenje čime novim i zanimljivim [~ u svijet mašte]

olovka
 miš
 torta
 izlet

4. izlet i miš

5. Morska zvijezda blista na dnu mora.
 Zvijezda je rođena.
 Noćas se vide sve zvijezde na nebu, nema oblaka.
 Ti si moja zvijezdica.
 Tako je slavna, prava je zvijezda.

osnovno značenje
 preneseno značenje

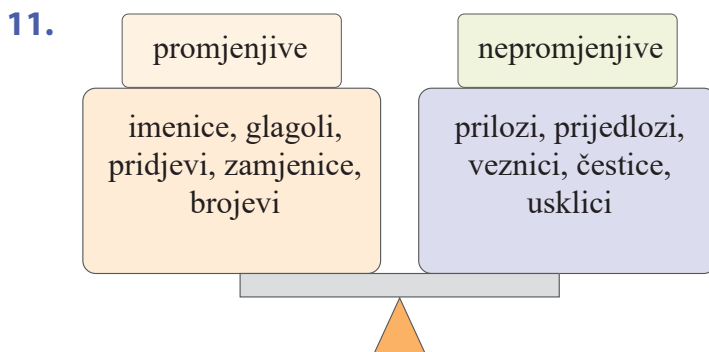
6. „Tata, naučio sam brojati do pet!“ pohvali se Ivica. „Bravo, sine, da čujem“, kaže tata. „Dva, tri, četiri, pet“, odgovori Ivica. „A gdje ti je jedan?“ upita tata. Ivica odgovori: „Kod učiteljice u dnevniku.“

7. „Bravo, sine, da čujem“, kaže tata.
 ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓
 uzvik imenica veznik glagol glagol imenica

8. učenik|u učenik|a učenik|om

9. promjenjive

10. osnova, nastavak

12. Mogući odgovor:

knjiga	<u>knjigama</u>	<u>knjigom</u>	<u>knjizi</u>	<u>knjige</u>
pet	<u>petog</u>	<u>petom</u>	<u>petero</u>	<u>petoricom</u>
sanjarim	<u>sanjarimo</u>	<u>sanjarite</u>	<u>sanjare</u>	<u>sanjariš</u>
crven	<u>crveniji</u>	<u>crvene</u>	<u>crveni</u>	<u>crvenima</u>

13. Mogući odgovor:

jagoda – voćni plod

Jagoda – ime ženske osobe

14. Mogući odgovor: Najdraže voće naše Jagode su crvene i slasne jagode.

15. razuman, dobronamjeran, mišićav

16. Značenje riječi pronalazimo u rječniku.

- 17.
čakavsko narječje	•	•	kaj
kajkavsko narječje	•	•	ča
štokavsko narječje	•	•	što

18. T, N, N, T

19. ...*Tri nônice stâre*

su kritikale

od ôsme do pôlna.

A kad je polne zvonilo,

a jednôj je doma poč bilo.

Su dve ustale

i nju kritikale.

(prema: D. Gervais, *Tri nonice*)

Mamica su štrukle pekli,

meni nisu nikaj rekli....

(narodna)

Ive jaše kroz orašje.

Ive li je, sunce li je?

Konjik li je, vila li je?

Uzda li je, zvijezda li je?

Sedlo li je, srebro li je?

(narodna)

štokavsko

čakavsko

kajkavsko

20. T

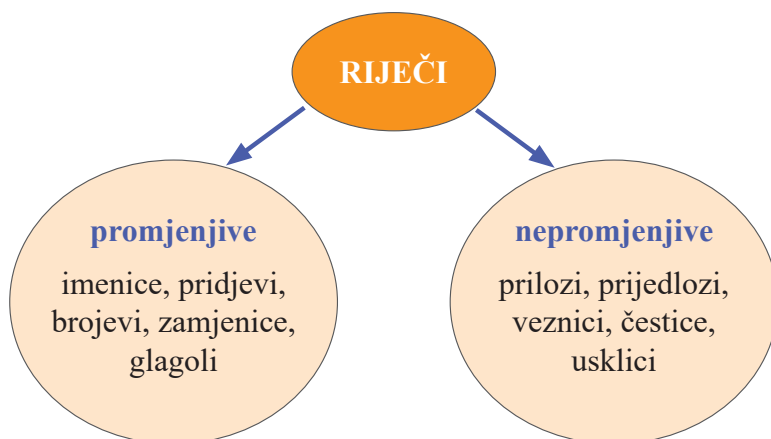
21. Manjinski

22. Mogući odgovor:

Talijani talijansko

Mađari mađarski

1.

2. Mjesni: uokolo

Vremenski: odmah, uvijek, kada, trenutačno, jesenas, danju, noću

Načinski: izrazito, uglavnom, lako, zamalo, nemilice

3. teško

4. Primjer a) **Ovuda** često prolazim.b) **Sinoć** sam pročitala knjigu do kraja.c) Trebali smo se penjati **oprezno i polako**.

5. b) tamo

6. ovdje

7. vješto

8. Odlučili smo izaći **ispred**.

9. Roditelji rado kupuju kućne ljubimce svojoj djeci te im uvijek objasne pravila ponašanja prema ljubimcima. Djeca odgovorno prihvaćaju sve savjete, a samo rijetki ih ne poštuju.

10. Koala je zasigurno jedna **od** najpoznatijih predstavnica životinjskoga svijeta Australije. Vrlo je ljupka, zaigrana i vragolasta. Njezino veliko i široko lice podsjeća **na** medvjedu njušku. **Zbog** toga neki koale nazivaju i medvjedi toboličari.

U zbilji se koale znatno razlikuju **od** medvjeda. Žive **na** drveću i malokad se spuštaju **iz** krošnje **na** tlo – i onda uglavnom samo zato da prijeđu **s** jednog drveta **na** drugo. Iznimno su prilagođene životu **na** drveću. Imaju snažno tijelo obraslo dugom dlakom

11. Donijela sam sav pribor u školi, ali sam zaboravila kutomjer.

12. a) i, ali, i, pa, i ili

b) čestica

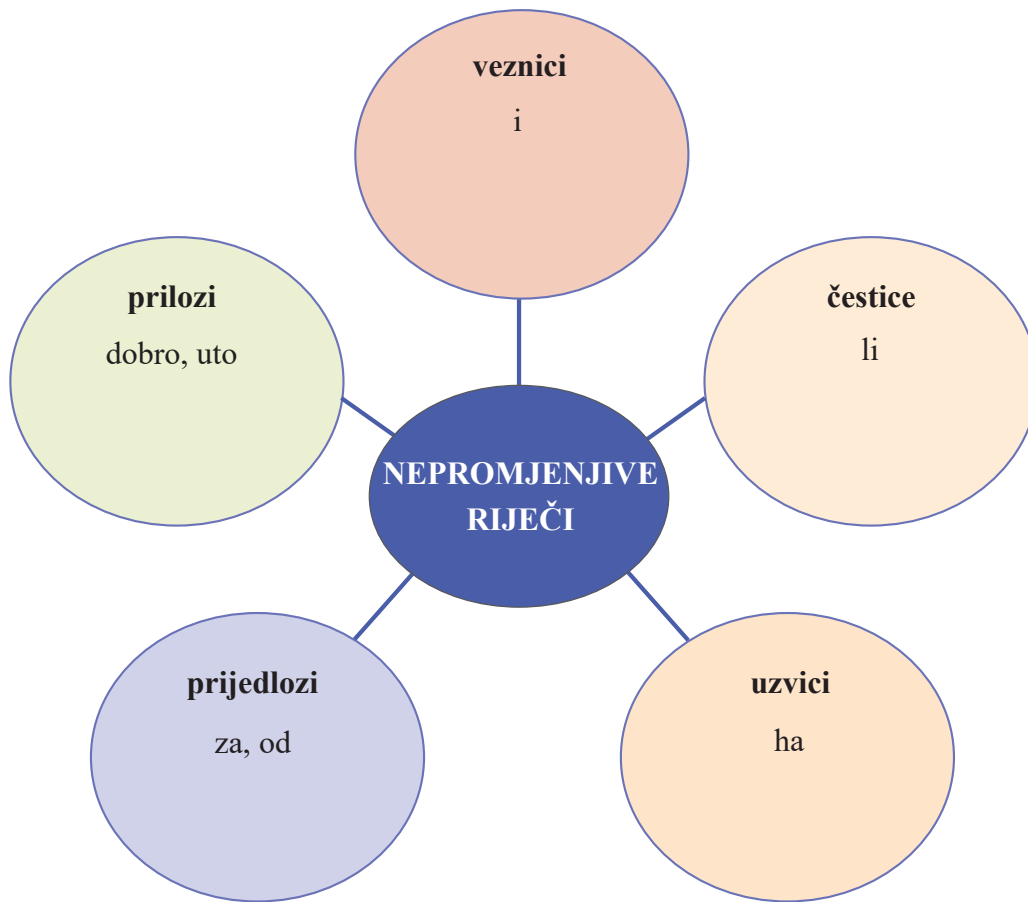
13. a) Ne budimo nepromišljeni, čuvajmo prirodu. česticab) Družimo se što više u prirodi s prijateljima. prijedlogc) I dans možeš pomoći nekoj napuštenoj životinji. prilogd) Svi moramo biti odgovorni prema prirodi, zar ne? čestica

14. a) Idem u šetnju sa psom.
b) Uh, nije bilo lako oprati mačku!
c) Krenuli smo pažljivo ka klokanu.
d) Hej, vrati se!
e) Ne smijem to zaboraviti.
15. Još nikada nisam išla s mačkom k veterinaru.
16. mijau, hu-hu, i-a
17. Nemam šarenu mačku. Imam li šarenu mačku?
Jutros nije prošetao psa. Je li jutros prošetao psa?

1. b), e) , f), h), i)
2. Nastavak, osnova
3. **mjesni**: onuda, unutra, onda, izbliza, ovamo, niotkuda
vremenski: zimus, sada, uskoro
načinski: napamet, polako, potrbuške, tiho
4. sa, sa
5. pridjev, prilog
6. da
7. onomatopejski, prirode
8. Radujem li se izletu u Istru?
Ne radujem se izletu u Istru.
9. s, prijedlog
10. riječ, obavijest
11. a) na, u na b) na, pod, u, iza
12. a) sa, s b) / c) sa, s, u
13. a) jutros – vremenski, glasno – načinski
b) pažljivo – načinski
c) rano – vremenski
14. b)
15. c)
16. d)
17. ne odvajamo, ne ovisi
18. a) veznici
b) prijedlozi
c) čestice
19. npr. a) fiju, din-don / cin-cin, klo-klo
b) vau-vau / av-av, ciju-ciju, beee
20. čestica

21. *Uto mu se za leđima pojavi sova. Pucala je od smijeha.*

-Sretan ti prvi travnja, mali – zagrli ga i dobro prodrma. – Jesu li ovo učenici uspjeli nadmudriti profesora, ha? – upita namignuvši.

1. Riječ sova je imenica koja se mijenja – sove, sovu, sovom...
2. sov-a, sov-e
3. Sove nečujno okreću glave prema zvukovima kako bi ugledale svoje pljenove.
4. trava; zbirne imenice
5. momci – momčad, patke – pačad, snop – snoplje

6.

padež	pitanje	značenje
nominativ	Tko? Što?	imenovanje, vršitelj radnje
genitiv	Koga? Čega?	pripadnost, građa, djelomičnost
dativ	Komu? Čemu?	namjena, cilj
akuzativ	Koga? Što?	predmet radnje
vokativ	Ej! Oj!	dozivanje
lokativ	(O) Komu? Čemu?	mjesto
instrumental	(S) Kim? Čim?	sredstvo, društvo

7. T, N, N, N, N

8.

padež	jd.	mn.
nominativ	sova	sove
genitiv	sove	sova
dativ	sovi	sovama
akuzativ	sovu	sove
vokativ	sovo	sove
lokativ	sovi	sovama
instrumental	sovom	sovama

9. a) Divim se sovama. (ž. r., mn., D)
 b) Spretno grabi svoj plijen. (m. r., jd., A)
 c) Danju se odmara na krošnjama. (ž. r., mn., L)

10. N Stanarica G N krša, sova ušara je najveća europska sova.

S I G G dužinom tijela oko 70 cm, rasponom krila 160 – 190 cm, a težinom od 2 – 4 kg, ušara je najveća europska sova.

L

N

D

Na glavi su joj istaknuti pernati čuperci nalik ušima, i od tuda joj i ime – ušara.

L

Posebno ih izduži kad se glasa ili kad je uznemirena, a ne vide se jedino u letu. Kao i u ostalih

N

sova, pernato ruho je gusto i pahuljasto što dodatno povećava njenu zaista krupnu građu i veliku

A

glavu.

I

G

I

G

Bojom je prilagođena da se tijekom dana „stopi” s krošnjom stabala, posebice kakvog bora.

11. Leti **od stabla** do stabla. – genitiv

Na stablu je sova. – akuzativ

12. a) Obitava na otvorenim predjelima, planinama i u šumama, posebice crnogorici.

13. lokativu

14. krila

15. b) Dječaci su trčali šumom.

f) Ti si to izvrsno objasnio, Ivane!

g) Igram se uvijek sa sestrom i psom u vrtu.

1. imenice, glagoli, zamjenice, pridjevi i brojevi
2. promjenjive riječi kojima imenujemo bića, stvari i pojave
3. deklinacija, sklonidba
4. U dvorišt|u su na livad|i razbacane su kock|e, stolic|e, lopt|e i hrp|a čaš|a.
5. imenovanja, dozivanja

6.

riječ	N mn.	glasovna promjena
duh	dusi duhovi	sibilarizacija

7. To je knjiga moga prijatelja.

Nije bilo dobro to što je pripadnost bila netočno izrečena prijedlogom i imenicom (od prijatelja), čime izričemo gradivne pridjeve (npr., od drva).

8. Rečenica nije ispravno napisana jer je imenica *auto* u akuzativu, a pravilni oblik tog padeža glasi *auto*. Ispravna rečenica glasi *Vidio sam auto na cesti*.

- 9.
genitiv	•————•	pripadnost
dativ	•————•	cilj
akuzativ	•————•	predmet radnje
vokativ	•————•	sredstvo
lokativ	•————•	doziv
instrumental	•————•	vršitelj radnje
nominativ	•————•	mjesto

10. Igrali smo se nasuprot školi. dativ
Vozili smo se u avionu. lokativ

11. m. r., jd., A

12. a)

13. na, prema, po, u

14. Ti, Luka, ništa ne razumiješ? Djeco, idemo na igralište!

15. vokativ

16. sa, S, Sa, S

17. pužem, kraljem, lovcem

L

N

G

A

I

18. U kući gori svjetlo. Iz dvorišta vidim zvijezde. Promatram ih teleskopom.

19.

riječ	vokativ	glasovna promjena
vuk	vuče	palatalizacija
stric	striče	jotacija

20.

riječ	N mn.	glasovna promjena
pisac	pisici	nepostojano a
duh	dusi	sibilarizacija
oblak	oblaci	sibilarizacija

21. Vidim svojeg najboljeg prijatelja.
 To je naš najveći sportaš.
 U ulici nije bilo nijedne djevojke.
 U pričama postoje čudovišta.
 Juha je bila od puno povrća.
- nominativ
genitiv
akuzativ
-

22. ž. r., jd., A

L

N

G

A

23. U noći je zalajao pas iz svoje kućice. Čuo je zvukove.

- 24.

m.r., jd., V

ž. r., mn. A

ž. r., mn. A

– **Luka**, dođi brzo i ponesi **opremu** za **pčele**.

m. r., jd. N

ž. r., mn., G

ž. r., jd., A

Ovdje je **roj pčela** koje bi trebalo preseliti u **prirodu**. –

ž. vr., jd., I

– Super, dolazim odmah s **opremom**. –

m. r., jd., V

m. r., jd., A

ž. r., mn. I

– Bog, **Maro**. Uzeo sam sve što nam treba za **rad** s **pčelama**. –

m. r., jd., A

– Zvala sam **Lea**. Sad će i on doći. –

1.

imenica	pridjev	padež
suknja	Kratka	N
iznenađenjem	veselim	I
cupkanje	kratko, nestašno	N
pločniku	gradskom	L
korak	dugi, lagani, promišljeni	A
radom	trajnim	I
puteljcima	gorskim	L
breza	blistavih	G
sunca	jutarnjeg	G
livadom	rosnom	I

2. b) posvojni

3. b) Srdačan osmijeh svih veseli. d) To je dijete bilo vrlo spretno.

4. a) Njezin je šal bio crven.

b) Taj je tatin stari automobil bio zaista poseban.

5. Oblak je bijel.

Ne idemo u kino bez Hrvojeva brata.

Prilazim Markovu trgu.

Gledam animirani film *Medvjedići dobra srca*.

6.

nominativ	blistava, veliki, crveni, Sretni, razočarani
genitiv	Sretnoga, čistoga
lokativ	uzvišenom, blistavim, baršunastim
instrumental	tankim

7. a) prekrasni kip • ————— • posvojni pridjev

b) Gradski vijećnik • ————— • opisni pridjev

c) baršunasti plašt • ————— • gradivni pridjev

8. o zaigranome dječaku, ludim avanturama

9.

pozitiv	komparativ	superlativ
glasan	glasniji	najglasniji
dobar	bolji	najbolji
lijep	ljepši	najljepši
bijel	bjelji	najbjelji
jak	jači	najjači
drag	draži	najdraži

10. najvišnji → najviši, naj tiši → najtiši, najsmiješniji → najsmješnji, najjužnijem → najjužnijem

11. Superlativi: najvrjedniju, najskuplju, najstrašnijeg
Komparativi: uzbudljiviji
12. Kokovim, Zlatkovim, Bužanovoj ulici, egipatska, grčka luka
13. Povezuje ih veća i jača ljubav.
14. Vidio sam pticu najšarenijega repa.

1. I. dio

Nagnute kuće u Amsterdamu

...Dok hodate ulicama nizozemskoga glavnoga grada, imat ćete čudan osjećaj da se kuće nagnju prema vama, što je zapravo točno. Naime, zbog svojih uskih drvenih stubišta veći se namještaj u takve kuće može unositi samo kroz prozore. Namještaj se zaveže debelim konopcem pa se preko velike bijele kuke, koja se nalazi na vrhu svake kuće, podiže do željenog kata. Kako namještaj pritom ne bi udarao o zgradu i oštetio je, sva su pročelja lagano nagnuta prema ulici.

II. dio

opisni	gradivni	posvojini
nagnute, glavnoga, čudan, uskih, veći, debelim, velike, bijele, željenog	drvenih	nizozemskoga

2. Brzi dječak brzo trči.

3. Mogući odgovor

velik	opisni pridjevi	• Čije je što?
Markov	posvojni pridjevi	• Od čega je što?
Kameni	gradivni pridjevi	• Kakvo je što?

4. divno, mirisnim, slatkim

5. velik

pozitiv	komparativ	superlativ
dobar	bolji	najbolji
lijep	ljepši	najljepši
brz	brži	najbrži

7. velik, najveći

8. crven, crveni

9. neodređen, kakav, crveni, koji

10. neodređenom

11. lijepe slike

12. rodu, broju i padežu

pridjev	imenica na koju se odnosi	rod	broj	padež
školskom	dvorištu	s. r.	jd.	L
veseli	dječaci	m. r.	mn.	N
nogometnu	loptu	ž. r.	jd.	A
zelenih	krošanja	ž. r.	mn.	G
sjajnom	suncu	s. r.	jd.	L

- 14.** pametno, internetski, čarobnih, magičnih, zanimljiva, osnovnoškolske, europska, besplatno, digitalnom, internetskoj, Europske
- 15.** a) Ninin šal je topao.
b) U Zagrebu su poznate zagrebačke kumice.
c) Volim dalmatinsko sunce.
d) Ovaj film je smješniji.
e) Dobila sam crveni cvijet.
f) Ana je najsretnija djevojčica.
g) Ova oluja je najjača do sada.
- 16.** življi, duži, suši, širi
- 17.** glasovne promjene
- 18.** kupski, klekovski, velebitski, jadranski, palagruško i viško

1. I mravi **žive** u kolonijama koje **mogu brojati** stotine, tisuće, čak i milijune jedinki. Svi mravi u koloniji **sudjeluju** u gradnji mravinjaka. Europski vrtni mravi **grade** mravinjake u trulim drvenim panjevima, pod kamenjem ili u mekanoj zemlji. Glavnina mravinjaka **seže** duboko ispod površine. Svu iskopanu zemlju mravi **nabacuju** na mravinjak i od nje **naprave** prepoznatljive hrpice. Komorice u mravinjaku povezane **su** hodnicima koji vode do ulaza. U središtu mravinjaka **je** prostor za kraljicu. Jajašca, ličinke i mališani smješteni **su** u odvojenom dijelu. Hrpice zemlje na ulazu **pomažu** održavanju temperature u unutrašnjosti mravinjaka.
2. prezentu
3. brojati
4. mogu → moći, grade → graditi, ulaze → ulaziti
5. neodređeni glagolski oblik, nema lice, vrijeme i broj, završava na -ti ili -ći
6. U središtima mravinjaka su prostori za kraljice.
Glagol biti.
7. sam, si, je, smo, ste, su
8. a) Jesi li pogledala sinoć film u kinu?
b) Jesu li došli na vrijeme k vama?
9. c) htjeti
10. će, neće, će, će
11. Sudjeluje u tvorbi futura prvoga.
12. će premjestiti, neće raditi, će odnositi, će graditi
13. c) Hoćemo li sutra provesti dan u prirodi?
d) Termiti će u gradnji svojih domova biti vrlo domišljati.
f) Ukopat će se duboko u zemlju.
14. a) Ispred mene **je stajao** pingvin. I to ne **bilo** koji! **Bio je** to kraljevski pingvin, jedan od najvećih predstavnika svoje vrste. ...
Od oduševljenja **sam** skoro **zaboravio** da u ruci držim fotoaparatus. Pingvin se, začudo, **nije** uopće **obazirao** na nas, iako **smo** mu se prilično **približili**.
Skoro nepomično **je pozirao**. Kad **se zasitio** poziranja, **legao je** na kamenje. Ništa **nije upućivalo** na to da nas uopće primjećuje. Sigurno zato što ljude malokad sreće.
b) Sigurno zato što je ljude malokad sretala.
15. Riječ je o krnjem perfektu. Nedostaje pomoćni glagol.
16. Voljela sam sve ptice u našem parku.
Htio je imati hrčka kod kuće .
Nisu željeli biti bez svoje mačke.
- 17.
glagolsko vrijeme	jednostavan oblik	složen oblik
prezent	✓	
perfekt		✓
futur prvi		✓

- 18.** 2. os. mn., 1. os. mn, 3. os. mn., 3. os. jd.
- 19. b)** Glagolima izričemo radnju, stanje i zbivanje.
d) Sprezanje je promjena glagola po osobama.
- 20.** Present: čitam, nadam se
Perfekt: sam čitala, nisam mogla (prestati), su osvojili
Futur prvi: će napisati

18. I. dio

Sanja i Anja večeraju za obiteljskim stolom. Potom pospremaju posuđe za sobom, tuširaju se, peru zube, oblače pidžame i odlaze na spavanje.

II. dio

prezent	perfekt	futur I.
večeraju	večerali su	večerati će
pospremaju	pospremale su	pospremati će
tuširaju se	tuširale su se	tuširati će se
peru	prale su	prati će
oblače	oblačile su	oblačiti će
odlaze	odlazile su	odlaziti će

19. Posjedovala, dobila, Pomislila je, će nesti, da, povećala, se udebljala, nije mogla

20. Jakov je želio loptu, no dobio je bojice.

Voljela je jabuke i pomagati mami peći štrudel.

Najviše voli kada zajedno peku kolače.

21. Doći ćeš na vrijeme.

Upitna rečenica: Hoćeš li doći na vrijeme?

Niječna rečenica: Nećeš doći na vrijeme.

Vidim more.

Upitna rečenica: Vidim li more?

Niječna rečenica: Ne vidim more.

Posjetio je baku.

Upitna rečenica: Je li posjetio baku?

Niječna rečenica: Nije posjetio baku.

1. Moja baka Mirela koju zovemo Ela rado se vraća u Slavoniju i Slavonski Brod. Tada uživa u društvu Slavonaca, a sa svojim Slavonkama priča o slavonskim kolačima.
Djed Ivan obožava Gorski kotar kao i Hrvatsko primorje jer je odrastao u Novom Vinodolskom i Severinu na Kupi. Prepričava mi doživljaje s rijeke Kupe. Slušao sam i o Risnjaku. Ljeti se družim s bratićem iz Francuske koji živi u Gradu Svjetlosti.
Iako obožava ljetovati na obalama Atlantskog oceana, ne može bez Lijepe Naše, hrvatskog mora i hrane. Obožava paški sir.
Djed je obećao da će nas odvesti u Splitsko-dalmatinsku županiju, djed obožava povijest i zna sve o Dubrovačkoj Republici. Uvijek mi ljeto donese neku simpatiju. Prošle je godine bila iz Velike Britanije. Imala je kosu poput Pipi Duge Čarape.
2. Posljednjih godina ljeta u Europi iznimno su topla. Naši hrvatski meteorolozi svakodnevno iznose podatke za Lijepu Našu.
Volim lički krajolik. Nedavno smo posjetili gradić Donji Lapac u najistočnijem dijelu Like. Najveća i najzanimljivija atrakcija Južne Amerike svakako je Machu Picchu.
3. a) U romanu *Ledeno čudovište* Davida Walliams glavna je junakinja djevojčica Elsie koja živi u Londonu. Elsie je doznala da je na Sjevernome polu pronađeno tajno ledeno čudovište, tj. vunasti mamut. Stoga odlazi iz (Londonskoga) doma u veličanstvenu pustolovinu.
b) Poznati (Hrvatski) književnik, prevoditelj i akademik Luko Paljetak napisao je *Miševi i Mačke naglavačke*.
c) U Jabukovcu živi Ljuban, omiljeni dječji junak iz romana *Vlak u (Snijegu)* Mate Lovraka.
d) Dječji roman *Junaci (pavlove) ulice* napisao je mađarski književnik Ferenc Molnar.
4. britanije, europljani, Britanski
5. riječnik, povjest, zvijezdica, dječji
6. svjetovi, cvjetovi, snjegovi
7. (Turistički) autobus kružio je gradom. (Diječak) je želio razgledati grad, ali nije uspio. Prišao mu je stariji (čovijek) i rekao da će sljedeći autobus (stići) za pet minuta. Dok su čekali, razgovarali su o (povjesti) i (riječkim) znamenitostima. Taj je gospodin bio učitelj u jednom (mjestu) nedaleko od Rijeke.
8. b) „Hej, to je moje mjesto!” ljutito je doviknula Iva.
9. Jučer sam zaboravio pribor. David iz prve klupe posudio mi je olovku, šiljilo, gumicu i ravnalo. Znao sam već i ranije zaboraviti gumicu ili olovku, ali nikada nisam ostavio kod kuće cijelu pernicu. Mama se ljutila na mene, a tata je priznao da se i njemu to znalo dogoditi.
10. Razrednica je rekla: „Danas će doći nova učenica u naš razred.”
11. Često idem k prijatelju.
12. Upitna rečenica: Je li učiteljica izradila origami?
Niječna: Učiteljica nije izradila origami.
13. a) On je ne plivač.
14. Autor je dobio nagradu za svoje djelo. Njegova su djela prevedena na deset jezika. Neki su dijelovi i uprizoreni. Ja sam pročitao samo dio knjige.

- 15.** Mia i Neva rado šetaju šumom sa svojim psom.
S bakom planiraju iznenađenje za mamin rođendan.
Mia je s razredom otišla u grad.
Ona i sestra vratile su se same autobusom.

- 16.** b) Ka Katarini odlazimo gotovo svako popodne na čaj.

17.

Neznam koliko ću dugo biti u kinu.	
Smijemli pitati Ivanu?	
Mrav mi je hodao po nogi.	
Kupili smo poklon teti Branki.	✓
On želi igrati u našem klubu.	
Pjevati će na sutrašnjem koncertu.	
Si znala njihovu tajnu?	
Da sam barem znala ah!	
Djed svaki dan sjedi ispod hrasta u svom vrtu.	✓
Moram lijepše pisati.	

1. Sanja je praznike provela u Dalmaciji. Uoči povratka kući posjetila je otok Brač. Najviše od svega, ipak, najljepše joj je bilo vrijeme provedeno s rodbinom i prijateljima.

2. gradiću, drveća, cvijeća, Djevojčice, dječaci, trče, džeparac, slastičarnici, naručuju, kolače, učimo, čitamo, računamo, Učiteljica, ploču, često, jastučice, Čistačica, čajić

3. cjevčica jahač ćevapi
 cvijeće čitanka jednadžba
 čamac učiteljica žeđ
 čudo čovjek električar
 cvjećarnica psić udžbenik
 obuća džungla riječ
 grožđe žličica lađa
 ćuk kamenčić posude

4. dijete – dječji zvijezda – zvjezdano tijelo – tjelesni
 snijeg – snježni cvijet – cvjetni mjesec – mjesečni

5. Moja obitelj potječe iz Republike Hrvatske, a naši susjedi iz Bosne i Hercegovine.

Prije mnogo godina doselili su se u Sjedinjene Američke Države, tj. Sjevernu Ameriku, čiji su prvi stanovnici bili Indijanci.

Ljeti putujemo europskim državama gdje smo upoznali razne zemlje i njihove stanovnike: Talijane, Francuze, Austrijance i druge.

Ipak, najviše volimo doći u domovinu. Ljetos smo posjetili Istru i Sveti Petar u Šumi gdje smo jeli istarske delicije.

Susjeda Višnja odvela nas je u Rijeku. Obišli smo Trg bana Josipa Jelačića, Kazalište Ivana pl. Zajca u Rijeci, Užarsku ulicu i Koblerov trg.

Park ispred riječkog kazališta omiljeno je okupljalište Riječana.

Sljedeće godine voljeli bismo posjetiti kontinentalnu hrvatsku i gradove Zagreb, Varaždin i Slavonski Brod.

6. a) ? b) . c) !

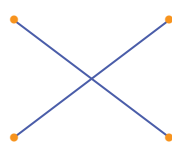
znak	naziv
(?)	upitnik
(.)	točka
(!)	uskličnik
(,)	zarez
()	izostavnik
(:)	dvotočka
(„“)	navodnici
(?!)	uskličnik s upitnikom
(!?)	upitnik s uskličnikom

8. Baka je dozivala: „Vrati se po marendu, Ivane!“
Al', tata, kasnimo!
Dođi, bit će nam zabavno.
Drž'te lopova!
Mama, al' svi to imaju, kako ne razumiješ?!
9. a) Petra, Marta i Sanja gotove su s nastavom.
b) Dođi, Josipe, brzo!
c) Mama, dodaj mi bananu.
d) Oh, koje divno iznenađenje!
10. veznici, zarez, (vokativu), zarezom
11. N, T, N, T

1. Književnost je umjetnost riječi.
2. Književni su rodovi: lirika, epika, drama.
3. lirika, epika, drama
4. Bajka je: a) književna vrsta
5. Haiku pripada: b) lirici
6. a) lirska pjesma
b) roman
c) igrokaz
7. uvod, zaplet, vrhunac, rasplet
8. Pripovjedač u djelu može biti u 1. licu/osobi i 3. licu/osobi.
9. 3. licu
10. a) opisivanje
b) opisivanje
c) dijalog
11. Basna je kraća pripovijest u kojoj kao likovi sudjeluju životinje, biljke i stvari. Iako se govori o životinjama, odnosi se na ljude i njihove mane. Stoga kažemo da basne imaju preneseno značenje. Svaka basna ima pouku.
12. Motivi: vila, rukom, prozoru, djetinjstva

13. *Ja znam za izvor što u gori
Grgolji, šapće i sav grca,
Ko bol il radost da žubori*

*Možda to vjetar veliki nebom puše
Kad se zvijezde u ljetnoj noći ruše?*

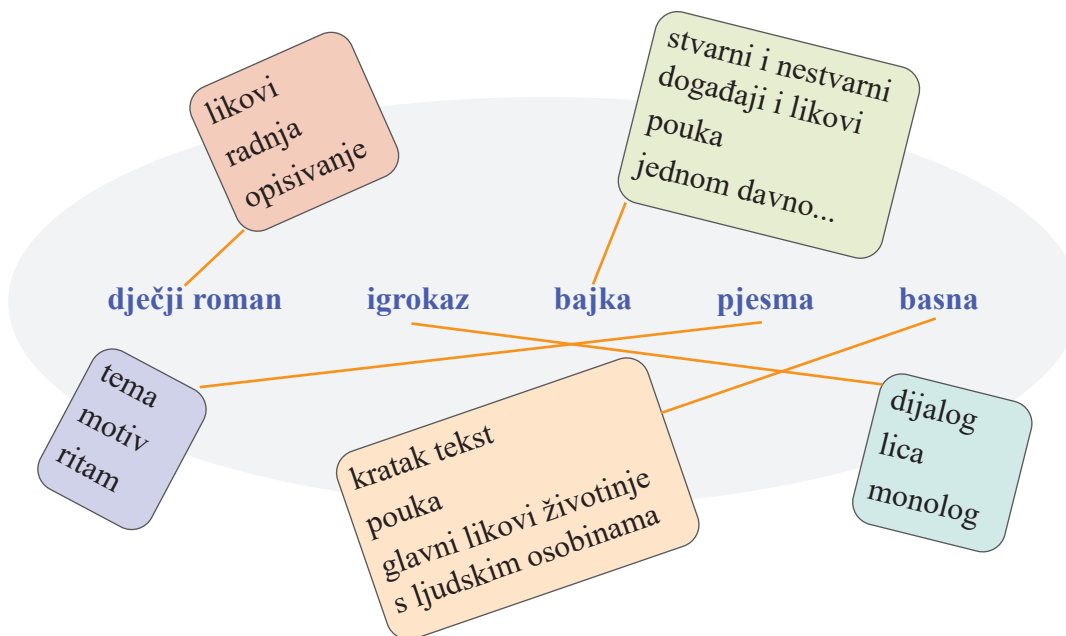
vizualna pjesnička slika (osjetilo vida)

auditivna pjesnička slika (osjetilo sluha)

14. domoljubna pjesma
15. ljubavna i pejzažna pjesma
16. *I potok dalje teče, (teče)
Nad njim oblaci bijeli (stoje),
Lebdeći bijeli leptir (reče):
– Potok je ovaj bijele (boje).*
17. Riječ je o vezanom stihu.
18. meka, male
19. personifikacija
20. onomatopeja
21. četverostih ili katren; usporedba
22. 8 slogova – osmerac; 5 slogova – peterac
23. pozornici, uloge, dijalog, monolog, didaskalije, zagradama, kosim
24. (IVO) (*Juri hodnikom prema izlazu.*): *Čekajte me, idem s vama, predomislio sam se!*
(ANA): *Dobro, drago nam je da ćeš sudjelovati. Samo požuri!*

1. dječji roman, igrokaz, bajka, pjesma basna

2.

3.

lirika	epika	drama
lirska pejzažna pjesma, haiku, himna, lirska domoljubna pjesma	dječji roman, pripovijetka, bajka, basna	igrokaz

4. uvod, središnji dio, kraj

5. Tema ulomka: Opis i odnos Hlapića i majstora Mrkonje.

Mjesto radnje: nije točno određeno

Vrijeme radnje: nije točno određeno

Likovi: Hlapić i majstor Mrkonja

Pripovjedne tehnike koje uočavaš u tekstu: opisivanje i pripovijedanje

Hlapić je bio još malen kao lakat, a veseo kao ptica. Podcrtani dijelovi su usporedba.

2. opis majstora Mrkonje

1. opis Hlapića

3. o nesreći majstora Mrkonje

Ulomak je pisan u 1. osobi.

6. poslovica

7. Naslov pjesme: Kakve je boje potok?

Motivi: potok, šuma, jelen, voda, kamen, zeko

Pjesničke slike:

Vizualne: ...*Oprezno priđe jedan jelen...*

Zvučne: ...*Skakućući zeko reče...*

Personifikacija: *Oprezno pride jedan jelen
I napivši se vode reče:
– Potok je kao šuma zelen.*

...

*Skakutajući zeko reče:
– Potok je ovaj sav od srebra*

Onomatopeja: (potok) teče

Poredba: ...*kao šuma zelen*...

Podcrtaj jedan stih! – podcrtan bilo koji redak u pjesmi

Zaokruži jednu strofu! – zaokružena prva ili druga strofa

Ispiši primjer rime: teče-reče, jelen-zelen, teče-reče, rebra-srebra

8. didaskalije

Obilježja dramskog teksta koje uočavam u ulomku su: a), d) i e)

9. mediji

10. N, N, T, N

1.	promjenjive riječi	nepromjenjive riječi
	imenice, glagoli, brojevi, pridjevi, zamjenice	prijedlozi, prilozi, usklici, čestice, veznici

2. da – veznik

3. i, a

4. u, na, od, oko, za

5. prilozi

6. individualni odgovor

7. b) Neki ljudi uvelike izlovljavaju bodljaše.

8. zar, da, ne, li

9. repovi, ljuštura, kaciga, kliješta, rakovi, dno

10. učenika, godine, junakinje, Sanje Polak

11. lokativu

12. načinu

13. pjesniče, dječaće, Branki, pameću

14. c) Udario ga je po nozi.

15.	pridjev	imenica	padež
	šiljastim	repovima	I
	borbene	kacige	G
	oštrim	kliještima	I
	drevni	beskralježnjaci	N
	oceanskim	dnom	I

16. Davidov, riječki – posvojni pridjevi

17. ~~Najužniji, najdobriji. Lijepše Najsmiješnije~~

18. a) Ivo je bio najmanji od svih u razredu.

19. Macaklini su mali gušteri koji žive na drveću i hrane se kukcima. Noću su aktivni. Točkasti macaklin zove se leopard macaklin. Nikada nisam vidjela macaklina uživo. Vidjet ću ga uskoro.

20. Macaklini su bili mali gušteri koji su živjeli na drveću i hranili se kukcima.

21. Hoćeš li sutra ići s nama na izlet?

Znaš li sve o tom caru?

Pjevat ćeš s nama u zboru.

Ja ti ne mogu doći na rođendan.

1. T
2. promjenjive i nepromjenjive
3. (osnovno)/preneseno, osnovno/(preneseno)

4.

prilog	prijedlog	čestica	veznik	usklik
jučer	s, za, iz	li	a	ah

5. MJESNI: onuda, unutra, izdaleka, ovamo, niotkuda
VREMENSKI: ljetos, sada, onda, uskoro
NAČINSKI: napamet, polako, mirno, glasno
6. s, Sa, ka, k
7. a)
8. i, ali, pa, već
9. Mogući odgovor: pljus, tres, fiju
10. Volim li učiti o jezicima? Ne volim učiti o jezicima.
11. Jedan brod u riječkoj luci skriva mnoge tajne. Dok je plovio dalekim morima, sakupio je vrijedna blaga. Kad je oplovio svijet, vratio se svome gradu i rekao: „Grade moj, ti si mi najdraži!“.

imenica	rod	broj	padež
brod	m. r.	jd.	N
luci	ž. r.	jd.	L
tajne	ž. r.	mn.	A
morima	s. r.	mn.	I
blaga	s. r.	mn.	A
svijet	m. r.	jd.	A
gradu	m. r.	jd.	D
Grade	m. r.	jd.	V

12. Mogući odgovori:
morska luka, velika tajna, mirno more, najljepši grad

13. T

14.

pridjev	Čije je što?	Kakvo je što?	Od čega je što?	vrsta pridjeva
veliko		✓		opisni
kameno			✓	gradivni
zadarsko	✓			posvojni

15. dobar, najbolji
16. plav, plavi

17.

pridjev	imenica na koju se odnosi	rod	broj	padež
nogometnom	igralištu	s. r.	jd.	L
prava	drama	ž. r.	jd.	N
kožnom	loptom	ž. r.	jd.	I
završnoj	minuti	ž. r.	jd.	L
protivničku	ekipu	ž. r.	jd.	A

18. *-ti, -ći*

19. b), c)

20.

glagol	osoba	broj	vrijeme
ugledala je	3.os.	jd.	perfekt
pomisli	3.os.	jd.	prezent
ću uhvatiti, ću se poigrati	1.os.	jd.	prezent

21. htjeo, volila

22. tri, čakavsko, kajkavsko, štokavsko

23. T

24. dvojezičnost

25. nacionalnih manjina

26. ćevap, noć, vijest, džep, zvjezdica

27. Južna Amerika

Karlovački

riječka luka

Republika Hrvatska

Južnoafrička Republika

Venecija

Brod na Kupu

Slovenci

azijske države

Ujedinjeno Kraljevstvo